

2370
587
Nr. de ordine din mapă.

ROMÂNIA

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
ARHIVA COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE

ANUL 1940

MAPA Nr.

FASCICULA Nr.

59
MINISTERUL
Direcția
Serviciul

Jud. Bacău
Comuna
Moinești

DOSAR nr. 59
=====

Referitor la:
- Biserica Sf. Gheorghe (1855-1860)
- Biserica Sf. Nicolae (1808)

Vol.
Inventariat sub nr.

Data începerii 1921
Data încheierii
Fila

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA

Com. Moinești
- Sf. Gheorghe -

România C.M.J

Parohia Moinești

Comuna Moinești
Judetul Bacău

Nº 8
1921 April 9

Domnule Președinte,

În referire la ordinul Doinicii-Voastră N° 735 din 25/IV/1921,
cu privire la înainta alăturatul chestionar privind la
monumentele istorice, cuprinzând relațiile cu privire la
această parohie.

Cu respect,

Preot paroh. Gh. Antohi

Domnului
Președinte al comisiei „Monumentelor Istorice”
Administrația Casei Bisericii.

București

Notiuni Historice

Biserica Sant-George. Moinestii.

Notiunile Historice, quot se atinge cronologia si fapte cluie, nu s'au conservatu prin acte inscrisu, dar prin traditiuni si quare sunt palpabile: se scie qua a existatu o Biserica veche, que s'a construitu in intervalulu dela 1788 si pâne la 1794 cându s'a si sântitu de Pasantia sea — si din întâmplări la 1854 August 1. a arsut într'o zi de Duminică. — După unu anu s'a proiectatu Biserica actuală, quare la 1860 sau sântitu. — Clădirea primei Biserici a fostu de Lemn, iar aquesta de Petra. — Midilocele, pentru constructiune la 11. au fostu, quō Doi Betzani, quare s'a si inscrisu la Pastea, au facutu donatiune, donē Travalu si quare vedându-se, quu summa căpătata au construitu Biserica actuală. —

În această Biserica (Sant-George) la construirea ei administratia locală, a contractat e un Ibruu, care profitând (cum se întâmplă mai tot-de-a-una vis-avis de Biserica) de nepăsarea administratei, a căutat a lua numai bani si a lăsa Biserica negată, din nouăciure venind în această comună Prestul David Climerca, plus o altă nouăciure venirea Dni Erak ca Prefect si numitul Preot așteptând cu nerăbdare venirea Dni G. Erak, în comună, i-a descriu toată neglijenta din partea autoritatii locale căci totesca Ibrului, a lăsa Biserica negată, banii măncați, etc, s'ideau clopotile în furci! fără agrada! ploa pe dinăuntru etc, etc. În diu'd Onor D. Erak, această odiosă faptă, a mers la Biserica împreună cu Prestul, o'a strins numai multi cetățeni si chiar măntrii Bisericii, li-au făcut observatie arătându-le neglijenta si nepăsarea, ca au pentru acest sf. locas, a cărui destinatiune este anima terci. În fine essă din sântul locas, după mai multe sfaturi si ordonăzări aducerea Ibrului, înaintea Domniei Sella. s'a arădat Ibrul i-l găsese l'amenintă, căci altă filiu nu se putea si i da un termen pentru finirea Bisericii si da ordine aspre sub-prefectului respectiv ca să executeză pe Ibruu ca numai decăt să finiască lucrul. Cu omodul acest a în donē luni s'a finit Biserica Multe multă Dni Erak, pentru assemenea faptă, Biserica tot-de-a-una l' va înregistra în sanctuarul seu, precum s'a si inscris la partea ... plus popozăni si urmasii lor l' vor păstra în memorie. —

Antonul si permite a arăta adevărul: că unicul om a vedut în administratie din Lăici si în assemenea pozitiune care o'a ocupat si se ocupa, cu înflorirea Bisericii a secolilor de aci să poate etc, etc — Când vine în capul În detinut. —

CHESTIONAR
PRIVITOR
LA MONUMENTELE ISTORICE

(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor Istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Județul Bacău
Comuna Moinesti
Cătunul _____

1) Felul monumentului.

Numele și hramul.

Mănăstire

Schit

Biserică parohială

Biserici filiale

cu hramul Sf. Gheorghe

(Pentru fiecare biserică filială, se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E dreptunghiulară sau cu sănuri?

Este de zid și cu sănuri.

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrele ctitorești).

Anul de fondare este 1855 și s'a terminat la 1860, când s'a sfinit.
Numele ctitorilor cu a căror sumă s'a

dădit acest locas sunt: Andrei Ursu și Elena soția sa și Ghinea Bacalu
cu sonda soția sa.

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra).

Nu sunt inscripții de fondare.

Pentru fiecare biserică, indiferent de anul când a fost clădită, se va alcătui chestionar aparte.

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au?

Nu sunt clădiri sau ziduri pe lângă biserică, fiind departe de târg, la o distanță de 200 metri, având și cimitirul împrejurul bisericii.

6) Are biserică pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre?

Are biserică pridvor, însă nu este cu stâlpi înflorați și nici chenare împodobite la uși și ferestre.

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Biserica are pietre de morminte vechi, la unele se poate descifra inscripția, iar la altele nu. Ca inscripții descifrabile sunt următoarele: 1) Aicea lacu-esci Dascălu Mihala di R.P. anul 1855 și tota Familiea lor și Fii lui Dumitraclă Pruteanu R.P. Catrina 1872 Costică R.P. 1874.

2) Aicea locuesti D: Gheorghiu Măcărescu în vârstă de 85 ani cu soție sa Casandra Dolion întâiu și cu alu 2 cu Doña Casandra născută Protoerescu Ioană Calana cu care au născut 12 copii 4 sunt încă viți și D. nu Măcărescu la 17 Iunie 1874 sa severisitu.

3) Aicea locuesti Doña Katerina soția D: Gheorghiu Hăretu născută Floarea și Prentu Constantiu Căjan la anul 1821 căsătorită la anul 1841 născut 16 copii din care 7 sunt încă viți și case la 17 Iunie anul 1874. Afară de aceste inscripții sunt și altele cu dată probabil mai veche, dar nu se poate descifra, iar cele care se pot descifra sunt multe și au data dela 1874 înainte.

8) Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinafara bisericii sunt zugrăveli?

Zugrăvelile sunt dela fondarea bisericii, numai ale tamplei și 12 icoane mobile ale francilor împărătoși; iar pictura din interiorul bisericii este zugrăvită ulterior, probabil pela anul 1870. Pe dinafara bisericii nu este zugrăvită, ci vărșită alb.

9) Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

Tâmpla este de lemn, dela data fondării și frumos împodobită.

10) Câte strane vechi și sfesnice de lemn sculptate sunt?

Este numai strana arhierarșii dela fondare și două sfesnice de lemn sculptate scrase din uz.

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

Sf. Arhidiacon Ștefan, iar la stânga diaconul Lavrinte. Deasupra ușilor împărătești maia, iar la dreapta și la stânga praznicile împărătești. În rândul alilea la mijloc Iisus Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, iar de o parte și de alta Apostolii. În rândul alilea la mijloc Maica Domnului, iar de o parte și de alta praznicii. În rândul alilea este Sf. Iosif pe care este răstignit Iisus, iar jos lângă ea Maica Domnului și Sf. Ioan. La dreapta icoană lui Iisus este a brașului, iar la stânga icoană M. Domnului este a Sf. Nicolae. Sunt și 12 icoane mobile ale praznicilor împărătești. Icoane scoase din uz: Maica Domnului 1794; Sf. Gheorghe 1855; Sf. Vasile 1878 și Sf. Trei Ierocli fără dată.

12) Inventarul candelelor, cădelnițelor, discurilor, ripidelor, chivoturilor, crucilor de lemn ferecate, paștelor, potirelor, și al întregii argintării vechi, precum și al candelabrelor vechi, (indicându-se inscripțiile ce au pe cât se pot ceti).

Sunt 12 candelare, 2 cădelnițe, 2 discuri, un chivot de lemn în formă de biserică cu trei turle, sculptat frumoș; ripide și cruci de lemn ferecate nu sunt; de asemenea mici paștali. Potire sunt două: unul sîs din uz și altul pentru serviciu, care este de argint, având inscripția cu litere vechi de donatorilor, fără dată. Se mai află și un candelabru de sticlă cu 12 lumini.

13) Inventariul vestmintelor vechi, chiar a celor scoase din uz,

Sunt două rânduri cu case mășeri și două scoase din uz.

14) Ce pomelnice vechi, manuscripte sau documente sunt? (Inventarul lor).

Sunt un pomelnice vechi de lemn în formă de icoană cu două clape care se înclind. În interior sunt scrise numele ctitorilor și a altor binefăcători ce au fost trecuți ulterior.

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor.

Octoihul tipărit în Sfânta Mitropolie din București la anul 1742 în timpul pastoriei Mitropolitului Grigorie și a Domniei Jor Mihail Cost. Sute.

Catavasiul tipărit în Sf. Mitropolie a Ungro-Hungariei la anul 1743 în timpul pastoriei Mitropolitului Floret și a Domniei Jor Alex. Cost. Sturza. 12 volume (primul) tipărite după originalul cel în dreptul de Breasfintitul Episcop al Bgeșului Kir Ionț în zilele țapăratului Francisc Iosif cu binecuvântarea Breasfintei Sale Domniei Andrei episcop, delegat exco, răsăritean al Ardealului. Săm în tipografia episcopială la anul Domniei 1855. Po altirea tipărită la Klaus în timpul Kirio Kir Sofronie al Bucurii și Moldovei și a Domniei Alex. Ion. Ceza la anul 1859.

16) Ce clopote vechi sunt și ce inscripții au?

Clopote vechi nu sunt. Sunt două noi cumpărate unul înaintea războiului și altul în anul 1920.

17) Când s'a făcut ultima reparație mare a bisericii; s'a păstrat ce era vechi?

Ultima reparație s'a făcut în anul 1915 și s'a păstrat tot ce era vechi în privința picturii, iar uși, ferestre și podeala s'au făcut din nou, în forma mai frumoasă înrobolită și mai solide.

18) Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaș?

În sinodul Sfintei Biserici din Coimăna Mănăstii, cu hramul Sfântul Gheorghe, s'a găsit noțiuni istorice cu privire la modul cum s'a construit acest sfânt locaș.

Notiunile istorice au fost trecute în sinodul bisericii Sfântul Gheorghe la anul 1874 de preotul David Urmezagălaanere.

19) Ce lucruri istorice sunt prin prejur? palate domnești, case boeresti, cule, case vechi sărănești, câmpuri de luptă, cruci de piatră mari (cu inscripția pe cât se poate descifra).

Nu sunt lucruri istorice prin prejurul bisericii.

Semnătura Parohului (Superiorului),

Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

Pretparrli, Gheorghe

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 6

Com. Moinesti
H. Nicolae

CHESTIONAR

PRIVITOR
LA MONUMENTELE ISTORICE

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 1

(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor Istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Pentru fiecare biserică, indiferent de anul când a fost clădită, se va alcătui chestionar aparte.

Județul Bacău
Comuna Moinesti
Cătunul _____

1) Felul monumentului. Numele și hramul.
Mănăstire
Schit
Biserică parohială
Biserici filiale cu hramul Sf. Nicolae

(Pentru fiecare biserică filială se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E drept-unghiulară sau cu sănuri? Biserica este de zid și cu sănuri.

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrete ctitorești). Anul de fondare este 1808, iar numele ctitorilor sunt: Toader Ion Chetreamu, Tataru și alți făcători de bine.

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra). Este inscripție de fondare săpata în lemn de stejar și asezată deasupra usii la intrarea în biserică. Inscripția are următorul cuprins:
„Leal 1808 Iulie s-a făcut aici biserică de locuitorii de aici: Toader Ion Chetreamu, Tataru și alți făcători de bine. Reparată de comună în anul 1909.”

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au?

Pe lângă biserică sunt clădiri ale enotiasilor. Dintre ele care sunt mai aproape de biserică sunt 2 clădiri cu o vechime de 60 de ani; și alte două clădiri cu o vechime de 30 de ani.

6) Are biserică pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre?

Are biserică pridvor făcut din dulapi, cu sîpci și săpsit frumos; însă nu este cu stâlpi înfloriți și nici cu chenare împodobite la uși și ferestre.

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Biserica fiind situată în centrul târgului, prin legea emanată acum vreo 50 de ani, ca cimitirurile să fie la o depărtare minimă de 200 metri de comună, s'a desființat cimitirul aflat în curtea bisericii filiale, transportându-se osemintele, cu care scapie și pietrele de morminte, în noul cimitir situat în curtea bisericii parohiale; astfel, că în curtea bisericii filiale, nu sunt pietre de morminte, curtea fiind plantată de fus împrejur cu pomi.

8) Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinașara bisericii sunt zugrăveli?

Zugrăvelile de pe tîmplă și a 12 icoane mobile ale Prasniciilor Împărătești și a altor icoane sunt dela fondare; iar interiorul bisericii este zugrăvit fără sfînti dela anul 1909, cînd s'a curățit și icoanele tîmplii, păstrându-li-se pictura veche. Pe dinașara bisericii este vîruiță albă.

9) Tîmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

Tîmpla este de lemn, dela data fondării și frumos împodobită.

10) Cîte strane vechi și sfeșnice de lemn sculptate sunt?

Strană veche este numai cea așier-rească, celelalte au fost făcute ulterior. Sfeșnice de lemn sculptate vechi nu sunt; cele existente au fost făcute în timpul păstoriei mele.

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

La tâmplă sunt: icoane împărătești sculptate în lemn, fiind pe ele cei 4 evangheliști; la dreapta Iisus, la stânga Maica Domnului, icoane laterale cu sfinți îngeri; la dreapta icoana Sf. Nicolae a bisamului, iar la stânga a sfinților Părozi. Deasupra icoanelor împărătești este icoana Maicii, iar la dreapta și la stânga magnifice împărătești. În rândul al II-lea la mijloc Iisus, iar de opoziție și de alta, Apostolii Petru și Paul. În rândul al III-lea la mijloc icoana Maicii, iar la dreapta și la stânga Proorocii. În rândul al IV-lea este Sf. Cruce pe care este răstignit Iisus, iar jos lângă ea Maica Domnului și Sf. Ioan. În biserică sunt: 12 icoane mobile ale Prăznicilor Împărătești, 7 icoane (Sf. Dumitru (format mare), Sf. Dumitru (format mic), Sf. Ierusalim (format mare), Sf. Ierusalim (format mic), Sf. Ierusalim (format mare), Sf. Ierusalim (format mic) și Maica Domnului (format mare)).

12) Inventarul candelelor, zădelnițelor, discurilor, ripidelor, chivoturilor; crucilor de lemn ferecate, pastalelor, potirelor, și al întregii argintării vechi, precum și al candelabrelor vechi, (indicându-se inscripțiile ce au pe cât se pot ceti).

Sunt două potire: unul din ele are vamașoarea inscripției cu litere vechi: „Acest sfânt potir este sfințit de Sfântul Ierarh Nicolae Monistru la anul 1831”. Se află și un candelabru de la 1850 și altul de la anul 1909, când s'a reparat biserică.

Sunt: 4 candelare vechi și 4 noi, 2 candelabre, 1 disc, 2 chivote: unul de metal în formă de biserică și altul de lemn în formă de biserică și trei tude, sculptate în lemn; 10 cruci de lemn ferecate și pastale nu sunt. Sunt

13) Inventariul vestimentelor vechi, chiar a celor scoase din uz.

Sunt două rânduri de vestimente bune de care mă servesc la slujbă și un rând scos din uz.

Sunt două rânduri de vestimente bune de care mă servesc la slujbă și un rând scos din uz.

14) Ce pomelnice vechi, manuscrite sau documente sunt? (Inventarul lor).

Este un pomelnic vechi de lemn, în formă de icoană cu două clape care se închid. În interior sunt scrise numele ctitorilor și a altor binefacători ce au fost trecuți ulterior.

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor.

Octoih tipărit în timpul voievodului Alex. Știrbulea și al episcopului Năsăre al Râmnicului la anul 1405.

Triodul tipărit la București în anul 1856 în timpul mitropolitului S.D. Nfon.

Penticostar tipărit în timpul împăratului Austriei, D. Franzosek al 1-lea cu binecuvântarea lui Don Bob episcop al Făgărașului la anul 1814. cu tiparul seminandiei la Blej. Tobologiu tipărit la Iași 1834 în timpul mitropolitului Veniamin Costache. Liturghie din timpul lui Il. Don Cuga și a mitropolitului Sofronie Iudilescu Iași 1860 în tipografia Neamt. Penticostar din timpul împăratului Ferdinand și al lui V. Călugăreț episcop al nemților din marele principat al Moldaviei Sibiu 1841. Tipicon nou din timpul lui Ștefan al 1-lea Calimacșii tipărit cu elita reală a mitropolitului Veniamin Iași la anul 1861.

16) Ce clopote vechi sunt și ce inscripții au?

Sunt două clopote vechi fără inscripții.

17) Când s'a făcut ultima reparație mare a bisericii; s'a păstrat ce era vechi?

Ultima reparație s'a făcut în anul 1909 și s'a păstrat pictura veche de pe calăpeteasna. Interiorul bisericii a fost zugrăvit la anul 1909, însă nu cu sfinți.

18) Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaș?

Am se povestesc legende istorice despre acest sfânt locaș.

19) Ce lucruri istorice sunt prin prejur: palate domnești, case boierești, cule, case vechi țărănești, câmpuri de luptă, cruci de piatră mari (cu inscripția pe cât se poate descifra).

Împrejurul bisericii este o casă veche țărănească, cam de o sută și mai bine de ani. Tot împrejurul bisericii a fost o casă a unui boier Dosios, ce acum este transformată în localul societății „Steaua Română”. Acest boier a lăsat un brisoi al cărui original se găsește la tribunalul Băcău.

Semnătura Parohului (Superiorului),

Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

Preot paroh Gh. Gh. Gh.